

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

งาเป็นพืชน้ำมันที่สำคัญทางเศรษฐกิจพืชหนึ่งของประเทศ และมีแนวโน้มที่จะทวีความสำคัญขึ้นทุกปีเพราะเป็นพืชที่มีศักยภาพในการผลิตและการตลาดสูง สามารถปลูกขึ้นง่าย ลงทุนน้อย ทนต่อสภาพความแห้งแล้งได้ดี เกษตรกรนิยมปลูกงาก่อนและหลังการทำนาหรือหลังจากเก็บเกี่ยวพืชหลัก การปลูกงาทำได้ทั้งในพื้นที่ที่เป็นไร่หรือเป็นนาขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่น เมล็ดงาและน้ำมันงามีคุณค่าทางด้านโภชนาการสูง ประกอบด้วยน้ำมัน โปรตีน คาร์โบไฮเดรต วิตามินและแร่ธาตุต่างๆ ที่จำเป็นหลายชนิด ในเมล็ดงาจะมีน้ำมันงาประมาณร้อยละ 47-60 มีกรดไขมันไม่อิ่มตัวสูงจึงเหมาะที่จะนำมาใช้บริโภคเพราะช่วยรักษาระดับโคเลสเตอรอลในร่างกาย ป้องกันไม่ให้เกิดหลอดเลือดแข็งตัวหรือเส้นเลือดอุดตันซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของโรคหัวใจขาดเลือด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2547 : ออนไลน์)

ในปัจจุบัน ผู้บริโภคมีการตื่นตัวในด้านการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น เมล็ดงาและผลิตภัณฑ์จากงา เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพให้ความสนใจอย่างมาก ทำให้มีผู้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์จากงาเช่นน้ำมันงาเพิ่มขึ้น ซึ่งการผลิตน้ำมันงาสามารถทำได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการผลิตโดยใช้เครื่องจักรหรือผลิตแบบธรรมชาติ และแบบประยุกต์ซึ่งเป็นการสกัดน้ำมันงาหรือบีบน้ำมันงาไว้ใช้เองโดยประยุกต์วิธีดั้งเดิม ได้แก่ การตำหรือบดเมล็ดงาในครกหินเผาและสากหิน การสกัดน้ำมันงาโดยใช้เครื่องหีบน้ำมันขนาดเล็ก การสกัดน้ำมันงา (อัดงา) แบบพื้นบ้านของคนไทยใหญ่โดยใช้ครกไม้และใช้วัวในการบดอัดน้ำมัน การสกัดน้ำมันงาโดยใช้ครกไม้และกังหันน้ำ การสกัดน้ำมันงาโดยใช้ครกประยุกต์และใช้ไฟฟ้า การสกัดน้ำมันงาโดยใช้ครกเหล็กและใช้ไฟฟ้า การผลิตน้ำมันงาแบบโรงงานที่ทำเป็นอุตสาหกรรม สำหรับการผลิตน้ำมันงาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นมีทั้งการผลิตที่เป็นแบบโรงงานและแบบธรรมชาติ ซึ่งการผลิตน้ำมันงาแบบธรรมชาติมีการผลิตโดยกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสบสอย ทำการผลิตน้ำมันงาโดยใช้กังหันน้ำ และกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดสารเคมีบ้านปางหมูซึ่งทำการผลิตโดยใช้กำลังจากวัวหรือควาย การผลิตน้ำมันงาของทั้งสองกลุ่มจะแตกต่างกันตรงที่กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสบสอย จะไม่เน้นวัตถุดิบคืองาคำที่ใช้ในการผลิตว่าจะมาจากกระบวน

การปลูกแบบใด ส่วนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดสารเคมีบ้านปางหมูจะเน้นตรงที่วัตถุดิบต้องเป็นงาปลอดสารเคมีและเกษตรกรที่จะเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มจะต้องปลูกงาโดยวิถีธรรมชาติ ปลอดสารเคมีต่างๆเท่านั้น การผลิตก็จะเป็นการผลิตตามแบบภูมิปัญญาของชาวไทยใหญ่ ทำให้น้ำมันงาที่ได้จากการผลิตเป็นน้ำมันงาปลอดสารเคมี ซึ่งชาวไทยใหญ่ที่ได้มาตั้งถิ่นฐานที่บ้านปางหมูได้สืบทอดวิธีการผลิตมาตั้งแต่บรรพบุรุษมาจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลานในปัจจุบัน โดยใช้เวลานานว่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำการผลิตน้ำมันงาไว้สำหรับบริโภค และจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว (สัมภาษณ์คุณจันทร์ศรี สุธรรม ประธานกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดสารเคมีบ้านปางหมู)

จากการที่มีผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้นและนิยมบริโภคผลิตภัณฑ์จากงา อีกทั้งการผลิตผลิตภัณฑ์น้ำมันงาจากธรรมชาติยังเป็นการช่วยส่งเสริมรายได้ให้แก่ชาวบ้าน ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตน้ำมันงา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนผลิตน้ำมันงา และเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตน้ำมันงาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตน้ำมันงา : กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดสารเคมีบ้านปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนการผลิตน้ำมันงา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตน้ำมันงา

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายน้ำมันงา หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการลงทุนแล้ว

น้ำมันงา หมายถึง น้ำมันงาที่ได้จากกรรมวิธีในการผลิตเป็นแบบพื้นบ้านทั้งหมด

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตน้ำมันงา ของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์
เกษตรปลอดภัยเคมีย่านปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้
สนใจลงทุนใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการลงทุนผลิตน้ำมันงาในอนาคต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved